

Digitaal aanleveren jaarrekening wordt vaak lastminute-operatie

Vanaf 2017 mogen jaarrekeningen niet meer op papier naar de KvK. ‘Dit wordt echt een groot probleem’, zegt een softwareleverancier

Jeroen Piersma
Amsterdam

In een wereld waarin iedereen de mond vol heeft van de digitale revolutie en big data zijn sommige zaken verrassend ouderwets. Zo'n 70% tot 75% van alle Nederlandse ondernemingen met een deponeringsplicht levert op dit moment zijn jaarrekening bij de Kamer van Koophandel (KvK) aan op papier of als pdf-bestand bij een e-mail, zo laat de KvK weten.

Bij ‘op papier’ is het zo dat de ondernemer, zijn boekhouder of de accountant de jaarrekening print, in een enveloppe steekt, frankeert en op de bus doet. Bij de KvK moeten datatypisten de gegevens vervolgens in het computersysteem in-tikken.

Hetzelfde geldt voor de financiële gegevens die bedrijven moeten aanleveren bij banken in verband met een kredietaanvraag of de periodieke revisie van de kredietovereenkomst. Hier ligt het percentage papier zelfs nog wat hoger dan bij de KvK, bevestigt Filip Zoetewij, zonder precieze cijfers te willen noemen. Hij werkt bij Rabobank en is voorzitter van een samenwerkingsverband waarmee de drie grootbanken (Rabobank, ING en ABN Amro) in Nederland proberen de digitalisering te versnellen. ‘Papier en enveloppen zijn zo ouderwets, dat past eigenlijk niet meer in deze tijd’, verzucht Zoetewij.

Maar als alles goed gaat, verandert deze situatie volgend jaar drastisch. Vanaf 1 januari 2017 dwingt een nieuwe wet bedrijven om hun jaarrekening digitaal aan te leveren bij de KvK. Bovendien moet die rapportage worden opgesteld volgens een set vaste standaarden, die bekend staat als Standard Business Reporting (SBR). Om te beginnen met de kleine bedrijven, maar vanaf 2018 ook de middelgrote bedrijven. Voor de grote beursgenoteerde bedrijven is het nog wachten op Europese regelgeving.

Banken kunnen hun klanten niet wettelijk dwingen, maar willen van de gelegenheid gebruik maken om ook een grote slag te slaan bij de digitalisering van de gegevensaanlevering. Om dit te bewerkstelligen kiezen zij voor de wortel of de stok: een beloning voor digitaal of een boete voor papier.

KvK: ‘Meeste bedrijven en accountants stellen het blijktbaar tot het laatst uit, maar dan doen ze het wel’

De wet maakt deel uit van een groot, door de overheid geïnitieerd project waarbij bedrijven hun financiële gegevens digitaal en via de SBR-systematiek aanleveren. Niet alleen aan de KvK en de banken, maar ook aan de Belastingdienst en het CBS. Bij de Belastingdienst is het nieuwe regime al in 2013 ingegaan.

Maar als nu nog slechts 25% tot 30% van de bedrijven digitaal aanlevert, gaat dat volgend jaar dan wel goed? En hoe komt het eigenlijk dat een project waarmee men al tien jaar geleden is begonnen nog steeds zo weinig resultaat heeft? Over de antwoorden op die vragen zijn de betrokken partijen het niet eens.

Kees Schaap van Pro Management Software heeft er een hard hoofd in dat het gaat lukken. Zijn bedrijf levert softwarepakketten waarmee accountantskantoren jaarrekeningen in SBR aan kunnen leveren. ‘Dit is echt een groot probleem’, zegt hij. Wat nu in SBR wordt aangeleverd, komt van de accountantskantoren. Bedrijven zelf zijn volgens hem helemaal niet in staat in SBR aan te leveren, niet aan de KvK, maar ook niet aan hun accountant.

De KvK zelf ziet het minder somber in. Beleidsadviseur John Sloof: ‘De meeste bedrijven en accountants stellen het blijktbaar tot het laatst uit, maar dan doen ze het wel. Voor ondernemers die zelf deponeren is een onlineservice beschikbaar.’ De beroepsorganisatie van accountants NBA denkt er net zo over. ‘Ik weet zeker dat het goed komt’, zegt Jacques Urlus, beleidsadviseur ICT en accountancy. ‘Drie jaar geleden is het bij de Belastingdienst ook gelukt. Bovendien accepteert de KvK volgend jaar geen papier meer.’

Volgens Urlus vergt het slagen van het

hele SBR-project dat een lange keten van partijen zich ervoor inzet. ‘Sommige schakels in deze keten hechten er minder belang aan dan andere.’ Volgens hem zat het probleem de afgelopen jaren vooral bij de softwareleveranciers. Zij moesten nieuwe software schrijven zonder dat de cliënten, de bedrijven en de accountants, bereid waren daar veel voor te betalen. Immers, het resultaat bleef inhoudelijk hetzelfde: een jaarrekening.

Softwareleverancier Schaap ziet het anders. Volgens hem ligt het probleem vooral bij de accountants. Zij zijn niet gewend om digitaal gereedschap te gebruiken, zegt hij. En zij klagen dat hun klanten er niet op zitten te wachten.

Mochten de kleine bedrijven en hun accountants er volgend jaar in slagen de jaarrekening in SBR aan te leveren, dan zijn nog niet alle problemen opgelost. In 2018 moeten ook de middelgrote bedrijven hun jaarrekening in SBR aanleveren en dan wordt het een stuk complexer. Want die jaarrekeningen moeten, in tegenstelling tot die van de kleine bedrij-

ven, door een accountant worden gecontroleerd en van een controleverklaring met handtekening voorzien zijn.

En daar is de software nog niet voor geschreven, zegt Jacques Urlus van de NBA. ‘Daar zit nog wel een uitdaging. De softwareleveranciers zijn tot nu toe alleen voor het laaghangend fruit gegaan, dus software voor de kleine bedrijven.’ Vooral de digitale handtekening die de accountant moet zetten is een lastige kwestie.

Fou-Khan Tsang, bestuursvoorzitter van Alfa Accountants, legt uit dat een SBR-bestand in computertaal is geschreven. ‘Dat leest niet zo lekker. Dat betekent dat er software moet worden geschreven die de SBR-bestanden leesbaar maakt voor accountants. Maar dan moet de accountant op die software kunnen vertrouwen. Dat is een moeilijk punt.’

Een accountant moet immers met zijn handtekening instaan voor ‘de getrouwheid’ van de cijfers. En dat ligt in de digitale wereld toch een slagje ingewikkelder dan in die van het papier.

Digitaal Verplicht

Onlangs is het ‘Besluit elektronische deponering handelsregister’ in het Staatsblad gepubliceerd. Daarmee wordt de digitale aanlevering van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel verplicht.

Het schema ziet er als volgt uit:

- Micro-entiteiten en kleine bedrijven moeten de jaarrekening 2016 op elektronische wijze deponeren.
- Dezelfde verplichting geldt met ingang van

de jaarrekening 2017 ook voor middelgrote ondernemingen

- Voor grote en beursgenoteerde bedrijven wordt gewacht op Brusselse regels. Brussel mikt op 1 januari 2020.